

رئیس محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی.....

با سلام و ادب،

همانگونه که استحضار دارید از زمان شروع پاندمی کووید-۱۹، علاوه بر اثرات و پیامدهای مربوط به سلامت مردم، در حوزه آموزش نیز بحران و تغییراتی ایجاد شد که مستلزم مداخله مناسب بوده و خواهد بود. اگرچه، در طول این اپیدمی، دستورالعمل‌های متعدد با توجه به شرایط، جهت ادامه آموزش با کیفیت قابل قبول به دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی ارسال شد، که همکاری کلیه اساتید و مسوولین دانشگاه‌ها / دانشکده‌ها، دستیاران، دانشجویان و پرسنل در این خصوص جای تقدیر و تشکر فراوان دارد، در این بین، به خصوص آموزش‌های بالینی و بیمار-محور در دوره‌های تخصصی بالینی، پزشکی عمومی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی، رشته‌های پیراپزشکی و توانبخشی دستخوش تغییرات و تاثیرپذیری بیشتری شده و توجه ویژه به ترمیم نقصان‌های وارده بر آنها در طول این همه‌گیری، حائز اهمیت بسیار است.

بر این اساس، با توجه به برنامه‌های اجرا شده و نیز در حال اجرای واکسیناسیون بخش عمده دانشجویان، بویژه دستیاران تخصصی، کارآموزان و کارورزان، پرسنل درمانی و کارکنان مراکز و دانشکده‌های مرتبط، لذا دستورالعمل استمرار آموزش در دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

- تدریس دروس نظری به صورت آموزش مجازی و ترجیحا ترکیبی (مجازی و حضوری با رعایت فاصله‌گذاری و تعداد محدود و قابلیت اجرای پروتکل‌های بهداشتی) بوده و لازم است پایش و ارزیابی مستمر نحوه ارائه آنها توسط مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه/ دانشکده صورت گیرد.

○ گروه‌های آموزشی می‌توانند با بررسی و ارزیابی محتواهای تهیه شده در سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، این محتواها را جهت آموزش به صورت مکمل، به فراگیران توصیه و در آزمون‌های داخلی نیز به کارگیرند.

- در خصوص دروس عملی و آزمایشگاهی نیز برگزاری جلسات به صورت ترکیبی مجازی و حضوری (با رعایت پروتکل‌های بهداشتی، فاصله‌گذاری و تشکیل گروه‌های کوچک) برنامه‌ریزی شود.

○ دانشگاه‌ها / دانشکده‌ها می‌توانند از فرصت دو ماهه تابستان، برای برنامه‌ریزی در خصوص دروس عملی، آزمایشگاهی، و آموزش در عرصه دروس عقب افتاده استفاده کنند.

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

- ادامه آموزش بالینی دانشجویان در کلیه رشته‌ها، در صورت تکمیل بودن برنامه واکسیناسیون آنها، با توجه به موارد زیر صورت گیرد:

○ درخصوص دستیاران (رشته‌های بالینی) و دانشجویان تحصیلات تکمیلی، طبق برنامه‌ریزی روتین نسبت به حضور ایشان در مراکز بیمارستانی و دانشکده‌ها برنامه‌ریزی گردد.

○ کارآموزی و کارورزی دانشجویان و دوره‌های آموزش در فیلد (عرصه)، به صورت فعال برنامه‌ریزی و برگزار شود.

○ تقسیم بندی گروه‌های فراگیران و افزایش تعداد راندها (در صورت امکان)، برنامه‌های آموزش در عرصه و درمانگاه‌های آموزشی، با تسهیم مناسب نسبت فراگیران به فضا صورت بگیرد.

○ جداسازی گروه‌های فراگیران در برنامه‌های آموزش بالینی (یا آموزش در عرصه) به منظور افزایش هدفمندی آموزش بالینی و بیمار-محور در کنار کاهش تراکم جمعیت فراگیر.

○ برگزاری کشیک‌های آموزشی جبرانی چهار تا شش ساعته مبتنی بر بخش و کلینیک ویژه با گروه‌های کوچک و تسهیم شده فراگیران (برای دانشجویان پزشکی عمومی).

○ میزان مواجهه دانشجویان دوره‌های بالینی (و کارآموزی یا کارورزی در عرصه سایر رشته‌ها) با بیماران انتخابی غیرکووید، چه در بخش سرپایی و چه در بخش بستری با رعایت پروتکل‌های ایمنی به حداکثر رسانده شود.

○ آموزش بالینی اعم از گزارش صبحگاهی و ژورنال کلاب و جلسات علمی ترجیحا و متناسب با امکانات گروه‌های آموزشی و بیمارستان‌ها بر اساس ترکیبی از برنامه‌های حضوری و غیرحضوری (مجازی) برگزار گردد. استفاده از روش‌های نوآورانه اعم از برگزاری همزمان جلسات آموزشی در سالن‌های موازی برای دسته‌های مختلف فراگیران، و یا آموزش‌های مبتنی بر گزارش مورد (case report) غیرهمزمان و یا سایر روش‌های رایج در دنیای آموزش علوم پزشکی توصیه می‌گردد. در کلیه رشته‌ها، برای برگزاری دوره‌های آموزش تمرینی و مدل (نظیر skill lab یا کارگاه‌های مهارتی) نیز از همین روش‌ها می‌توان سود برد.

○ گروه‌های آموزشی بالینی (یا درگیر در آموزش در عرصه) با همکاری دانشکده‌های ذیربط می‌بایست روی تنوع بخشی به فضاها و دوره‌های آموزش بالینی و در عرصه، با هدف دو منظوره کاهش تراکم حضور در بیمارستان‌ها یا فیلدهای آموزشی، در کنار

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

افزایش کیفیت آموزش بالینی، کارکرده و آنها را برای ارتقای کیفی آموزش به کار
گیرند. این روش‌ها می‌توانند شامل موارد زیر باشند:

- عقد تفاهم نامه/قرارداد با مطب‌ها و درمانگاه‌ها و موسسات پزشکی - درمانی -
دارویی خصوصی یا سایر ارگان‌ها برای استفاده از محیط‌ها و امکانات آنها به
عنوان یک محیط آموزش سرپایی/ بستری مکمل.
- امکان بکارگیری و مشارکت پزشکان عمومی آموزش دیده و متخصصین پزشک
خانواده در مراکز جامع خدمات سلامت برای آموزش‌های در عرصه (برای
دانشجویان پزشکی عمومی).

○ تنوع بخشی به پایان نامه‌های آموزشی بر اساس بخشنامه‌های ابلاغی در کنار امکان
نوآوری‌های گروه‌های آموزشی.

- ارزشیابی فراگیران

- شیوه ترجیحی برگزاری آزمون‌های دوره بالینی، کارآموزی و کاروژی در عرصه، آزمون
مبتنی بر حضور فیزیکی (کتبی، یا آزمون‌های مبتنی بر مرکز مهارت‌های بالینی) مبتنی
بر رعایت اصول ایمنی و پروتکل‌های بهداشتی است.
- شیوه ترجیحی برگزاری آزمون‌های دروس تئوری، آزمون‌های حضوری الکترونیک
مبتنی بر سالن‌های استاندارد آزمون است. در غیر این صورت، برگزاری کتبی آزمون‌ها با
رعایت پروتکل‌های بهداشتی توصیه می‌گردد.
- در مواردی که نتوان شرایط رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله گذاری اجتماعی را
فراهم کرد، از آزمون الکترونیک از راه دور، با رعایت تمام ملاحظات صحت آزمون، بر
اساس دستورالعمل‌های ابلاغی برگزاری آزمون‌ها استفاده شود. استفاده از این روش
آزمون، به دلیل پیچیدگی‌های اطمینان از عدالت و سلامت در برگزاری آزمون، باید در
اولویت آخر باشد.
- اساتید می‌توانند از روش‌های ارزشیابی مستمر و روش‌های متنوع جدید و غیروابسته به
آزمون‌های کشوری و دانشگاهی، برای سنجش تکوینی و مستمر صلاحیت دانشجویان که
مبتنی بر توان و مهارت‌های بالینی و حرفه‌ای او است، استفاده نمایند. نتایج مجموع این
ارزشیابی‌ها می‌تواند در صورت نیاز به صورت مستقل و یا به عنوان مکمل در کنار سایر
ارزشیابی‌ها مورد استفاده قرار گیرند.

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

- دانشگاه‌هایی که برنامه واکسیناسیون دانشجویان، پرسنل و کارکنان آموزشی آنها کامل نشده است، لازم است برنامه‌ریزی لازم را در این خصوص انجام و عملیاتی نمایند، به گونه‌ای که در خصوص کلیه رشته‌ها امکان برگزاری برنامه‌های فوق‌الذکر، از ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ میسر باشد.

- دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها کماکان می‌توانند در صورت ضرورت، از اساتید، دستیاران و کارورزان گروه‌های آموزشی غیردرگیر در بخش‌ها و درمانگاه‌های کرونا و یا فعالیت‌های مرتبط با بیماران کرونایی، با تولید گروه‌های آموزشی درگیر در مدیریت بیماری کرونا، استفاده نمایند.

- دانشگاه‌ها/دانشکده‌ها در موافقت با درخواست مرخصی تحصیلی دانشجویان، مساعدت لازم را معمول فرمایند. بدیهی است در صورت استفاده دانشجو از مرخصی، در سنوات آموزشی او محاسبه خواهد شد.

لازم است روسای محترم دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی، هماهنگی لازم برای اجرای بخشنامه حاضر و برنامه‌ریزی برای بازگرداندن وضعیت آموزشی دانشگاه‌ها به حالت عادی را در دستور کار قرار دهند. در این خصوص هماهنگی معاونت محترم دانشجویی و فرهنگی و نیز معاونت بهداشتی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی دارای اهمیت ویژه می‌باشد.

کلیه بخشنامه‌های قبلی صادره در خصوص مسائل آموزشی در دوران همه‌گیری کرونا، از تاریخ ابلاغ این آئین نامه کان لم یکن می‌باشند.

دکتر علی اکبر حق دوست
معاون آموزشی